

סדר	פסוק	במדבר	סדרה
טו'	א וַיָּקֹח קְרֻח בֶּן־יִצְחָר בֶּן־קְהַת בֶּן־לוֹי וְדָתָן וְאַבְרָם בְּנֵי אֱלֹאָב וְאוֹן פָּג קְרֻח ב בֶּן־פְּלַת בְּנֵי רָאוֹבָן: וַיָּקְמֹל לִפְנֵי מֹשֶׁה וְאַנְשִׁים מִבְנֵי יִשְׂרָאֵל חֲמִשִּׁים ג וּמְאַתִּים נְשִׁיאֵי עָדָה קְרָאֵי מוֹעֵד אֲנָשִׁים: וַיָּקְהַל עַל־מֹשֶׁה וְעַל־אַהֲרֹן וְיֹאמְרוּ אֱלֹהָם רַב־לֵיכֶם כִּי כָל־הָעָדָה כָּלָם קְדָשִׁים וּבְתוּכֶם ד יְהֹוָה וּמְקוֹעַת תִּתְנַשֵּׂא עַל־קְהַל יְהֹוָה: וַיָּשֶׁמֶע מֹשֶׁה וַיַּפְלֵל עַל־פָּנָיו: ה וַיַּדְבֵּר אֱלֹהָקְרֻח וְאַל־כָּל־עֲדָתוֹ לִאמְרָ בָּקָר וַיַּדְעַ יְהֹוָה אֲתָא־אָשָׁר־לֹו		
	תרגם אונקלוס		
	א ואთפלג קרח בר יצחר בר קחת בר לוי ודתן ואברם בני אליאב ואון בר פلت בני ראוובן ב נבי אליאב ובריא מבני ישראאל מאתן וחמשין רכברי כנשתא מעירע זמן אנשין דשפא ג ואתבנשו על משה ועל אהרן ואמרו להון סיג לכונן ארוי כל כנשתא פלהון קדרישין וביניהון שרייא שכנתא דיבי ומוא דין אתון מתרברברין על קהלא דיבי ד ושםע משה ונפל על אפוחי ה ומיל עם קרח ועם כל כנשתה למימר בצפרא ויהודע זית דכשר לה		
	פירוש רש"י		
	סדר טו (א) ויקח קרח. פרשה זו יפה נדרשת במדרש רבי תנומא: ויקח קרח. לקח את עצמו לצד אחד להיות נחלה מתוק העדה לעורר על הכהגה, וזהו שתרגם אונקלוס "ויאתפלג", נחלה משאר העדה להתקין בחלוקת, וכן "מה יקח לך" (איוב ג:ט), לוזק אוותך להפליגך משאר בני אדם. דבר אחר "ויקח קרח", משך רashi סנהדראות שביהם בדברים, כמו שנאמר "קח את אהרן" (ויקרא ד:ב), "קחו עמכם דבריכם" (מנובאות הוועש, תרי עשר ג:כח): בן יצחר בן קחת בן לוי. ולא הזכיר בן יעקב, שבקש רחמים על עצמו שלאזכיר שמו על מחלוקתם, שנאמר "בקהלים אל תהדר כבדי" (בראשית מג:ז), והיכן נזכר שמו על קרח, בהתייחס על הדוכן בדברי הימים, שנאמר "בן אביסוף בן קrho בן יצחר בן קחת בן לוי בן ישראל" (דברי הימים ב:כז-כז): ודתן ואברם. בשביב שהיה שבט ראוובן שרווי בחניתם תימנה, שכן לקחת ובניו החונים תימנה, נשתחפו עם קרח בחלוקת, אויל לרשות ואוי לשכנו. ומה ראה קרח לחולק עם משה, נתקנא על נשיאותו של אליעזר בן עזיאל, שנחאו משה נשייא על בני קחת על פי הדבר. אמר קרח, אחיך אבא ארבעה היי, שנאמר "ובני קחת וגוו" (שמות ד:ז), עמרם הבכור נטלו שני בניו גדרה, אחד מלך ואחד כהן גדול, מי רואי לטל את השניה, לא אני, שאני בן יצחר שהוא שני לעמום, והוא מנה נשיא את בן אחיך הקטן מכם, הריני חולק עליו ומבטל את דבריו. מה עשה, עמד וכנס	סדר טו	פסוק

מפתח סדרי התנ"ך

לצרף את המשנה על מחלוקת הלל ושמאי

טו

וְאַתָּה קָדוֹשׁ וְהִקְרִיב אֲלֵיכוֹ וְאַתָּה אֲשֶׁר יִבְחַר־בָּךְ יִקְרִיב אֲלֵיכוֹ: זֹאת עֲשֹׂו
 קְהוּלָכֶם מִחְתָּות קָרְחָ וְכָל־עֲדָתוֹ: וְתַנְרַבְתָּן | אַשׁ וְשִׁימֹן עַלְיָהּ |
 קְטֻרָת לְפָנֵי יְהוָה מַחְרֵךְ וְהִיה הָאִישׁ אֲשֶׁר־יִבְחַר יְהוָה הוּא הַקָּדוֹשׁ
 ח, ט רְבָדָלֶם בְּנֵיכֶם: וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־קָרְחָ שְׁמֹעוֹנָא בְּנֵיכֶם: הַמְעַט
 מִכֶּם כִּי־הַבְּדִיל אֱלֹהִי יִשְׂרָאֵל אֶתְכֶם מִעֵדָת יִשְׂרָאֵל לְהִקְרִיב אֶתְכֶם
 אֲלֵיכוֹ לְעַבֵּד אֶת־עֲבָדָת מִשְׁפָּנִין יְהוָה וְלַעֲמֹד לְפָנֵי הַעֲדָה לְשִׁרְתָּם: וַיֹּאמֶר
 יְהִי אָתָּךְ וְאַתָּה־כָּל־אָתָּךְ בְּנֵיכֶלְךָ אֶתְךָ וּבְקִשְׁתָּם גַּסְמָכְבָּנָה: לְכָן אַתָּה
 וְכָל־עֲדָתָךְ הַנְּעָדִים עַל־יְהוָה וְאַהֲרֹן מֵהַהּוּא כִּי תָלוּנוּ [תָלוּנוּ] עַלְיוֹ:
 יְב, יג וַיִּשְׁלַח מֹשֶׁה לְקָרָא לְדִתְנָן וְלְאָבִירָם בְּנֵי אֱלֹיאָב וַיֹּאמְרוּ לֹא נִעְלָה: הַמְעַט
 כִּי הַעֲלִיתָנוּ מֵאָרֶץ זֹבֵת חָלֵב וְדָבֵשׂ לְהַמִּתְנָנוּ בְמִדְבָּר כִּי־תִשְׁתַּרְךָ עַלְינוּ

תרגומים אונקלוס

וַיְהִי דָקְדִישׁ וַיָּקָרֵב לְקָרְמוֹנִי וַיְהִי דִי יְתָרְעִי בָהּ יִקְרֵב לְשָׁמוֹשָׁה וְדָא עֲבִידָוּ סְבוּ לְכֹן מִתְחִין קָרְחָ וְכָל בְּגַשְׁתָּה וְהַבּוֹדְהָן אֲשֶׁר וְשָׁוֹרָיו עַלְיהָן
 קְטוּרָת בּוּסְמִין קְדָם יְהִי מַחְרֵךְ וְהִי גְבָרָא דִתְרָעִי יְהִי הָאִישׁ קְדִישׁ סָגִי לְפָנֵן בְּנֵי לְוי חַזְעָר לְבָנָן אָרִי אָפְרָשׁ
 אַלְיאָה דִיְשָׂרָאֵל יִתְכּוֹן מִכְנְשָׂתָא דִיְשָׂרָאֵל לְקָרְבָּא יִתְכּוֹן קָרְמוֹנִי לְמִפְלָחִית פְּוּלָחִין מִשְׁבָּאָה דִיְיָ וּלְמִקְמָס קְדָם כְּנַשְׂתָּא לְשָׁמְשָׁוְתָהָן וְקָרְבָּא יִתְךָ וִיתְכּל
 אַקְרָב בְּנֵי לְיִי עַמְּךָ וּבְעַן אַתָּהוּן אַפְּרָהָנָתָא וּבְאָיא אַבְּנָן אַתָּה כְּנֵן אַתָּה וְקָרְבָּא יִתְךָ וִיתְכּל
 לְמִקְרָי לְדִתְנָן וְלְאָבִירָם בְּנֵי אֱלֹיאָב וַיֹּאמְרוּ לֹא נִעְלָה: הַמְעַט

פירוש רש"י

הַחֲטָאים הָאֶלְهָ בְּנֵפְשָׁתָם" (להלן טויה). וְקָרָח שְׁפָקָח הִיה,
 מַה רָאָה לְשָׁטוֹת זֹה, עַינָו הַטְעָתוֹ, רָאָה שְׁלִשָּׁלָת גְּדוֹלָה
 יוֹצָאָה מִפְנָגָן, שְׁמוֹאֵל שָׁשָׁקָול בְּגַנְגָד מִשְׁה וְאַחֲרָן, אָמָר בְּשִׁבְילָו
 אַנְגִּינְמָלָט, וּכְדִ מִשְׁמָרוֹת עוֹמְדָות מִבְנֵי בְּנֵי כָּל מִתְנָבָאים
 בְּרוּחַ הַקָּדְשָׁ, שְׁנָאָמָר "כֵל אֶלְהָ בְּנֵים לְהִימָן" (דברי הימים ט:טט),
 אָמָר, אָפְשָׁר כֵל הַגְּדָלָה הַזֹּאת עַתִּידָה לְעַמְדָמָנִי וְאַנְגִּידָם,
 לְכָךְ נִשְׁתַּחַרְךָ לְבָא לְאַוְתָה חִזְקָה, שְׁשָׁמַע מִשְׁה שְׁכָלָם
 אַוְבָדִים וְאַחֲרָן מָלָט, "אֲשֶׁר יִבְחַר הָאֵלֹהִים" (הוּא הַקָּדוֹשׁ), טָעָה וְתָלָה
 בְּעַצְמוֹן. וְלֹא רָאָה יִפְהָה, לְפִי שְׁבָנָיו עָשׂוּ תְשׁוּבָה, וּמִשְׁה הִיה
 רֹוֹאָה: רָב לְכָם. דָבָר גְּדוֹלָן טַלְתָם בְּעַצְמָם, לְחַלּוֹק עַל הַקָּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא: (ח) וַיֹּאמֶר מִשְׁה אֶל קָרְחָ שְׁמַע נָא בְּנֵי לְוי. הַתְּחִילָה
 לְדָבָר עַמּוֹ דִבְרִים רְכִיכִים, כִּיּוֹן שְׁרָאָהוּ קַשָּׁה עַרְף, אָמָר, עַד שְׁלָא
 יִשְׁתַּחַפּוּ שָׁאָר הַשְּׁבָטִים וְאַבְרָהָם עַמּוֹ אָדָבָר גַּם אֶל בְּלָם, הַתְּחִילָה
 לְזֹרְזָר בָּהֶם "שְׁמַעַנָּא בְּנֵי לְוי": (ט) וְלַעֲמֹד לְפָנֵי הַעֲדָה. לְשִׁיר עַל
 הַדּוֹכָן: (י) וַיֹּאמֶר אָתָּךְ. לְאוֹתוֹ שְׁרוֹת שְׁהָרָחִיק מִמְנָוּ שָׁאָר
 עַדְתָּי יִשְׂרָאֵל: (יא) לְכָן. בְּשִׁבְיל כֶּךְ "אַתָּה וְכָל עַדְתָּךְ הַנְּעָדִים"
 אֶתְךָ "עַל הָיָה", כִּי בְּשִׁלְחוֹתָו עַשְׁתִּי לְתַת בְּהִגָּה לְאַהֲרֹן,
 וְלֹא לְנוּ הוּא הַמְּחַלְקָת הַזֹּה: (יב) וַיִּשְׁלַח מִשְׁה וּנוּ. מִפְאָן שָׁאָן
 מִחְזִיקָן בְּמִתְלָקָת, שְׁהִיה מִשְׁה מַחְזָר אַתְרֵיכֶם לְהַשְׁלִימָם
 בְּדָבְרֵיכֶם שְׁלָום: לֹא נִעְלָה. פִיְיכֶם הַכְשִׁילָם, שָׁאָן לְהָמָם אֶל יִרְדָה:

סדר	פסוק	במדבר	סדר
שני	יד גַּם־הָשְׁתֵּרֶר: אֲפִלְעַל־אָרֶץ זֹבֵת חָלֶב וְדַבֵּשׂ הַבִּיאָתָנוּ וְתַתְנַזְלָנוּ נַחַלָת	טו יְדָעָה וְכָרֵם הַעִינִי הָאָנָשִׁים הַתִּמְמָנִים תַּנְקַר לֹא נָעַלְהָ: וַיַּחֲרַל מִשָּׁה מִאָדָ	טו
קרח	וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים הָאֲלֹהִים אֲלֹהִים מִנְחָתָם לֹא חָמָר אֶחָד מִמָּה נִשְׁאָתִי וְלֹא	טו הָרֻעָתִי אֶחָד מִמָּה: וַיֹּאמֶר מִשָּׁה אֱלֹהִים אֲתָה וְכָל־עַדְתֶּךָ הַיּוּ לִפְנֵי	
	זָהָה אַתָּה וְתַם וְאַהֲרֹן מֵהֶרֶת: וְקַחְתָּ אִישׁ מִחְתָּתוֹ וְנִתְתַּפְּתֶם עַלְיָהֶם קָטָרָת	זָהָה אַתָּה וְתַם וְאַהֲרֹן מֵהֶרֶת: וְקַחְתָּ אִישׁ מִחְתָּתוֹ וְנִתְתַּפְּתֶם עַלְיָהֶם קָטָרָת	
	וְהַקְרְבָתֶם לִפְנֵי יְהוָה אִישׁ מִחְתָּתוֹ חַמְשִׁים וּמְאַתִּים מִחְתָּתָה וְאַתָּה	וְהַקְרְבָתֶם לִפְנֵי יְהוָה אִישׁ מִחְתָּתוֹ חַמְשִׁים וּמְאַתִּים מִחְתָּתָה וְאַתָּה	
	זָהָה וְאַהֲרֹן אִישׁ מִחְתָּתוֹ: וְקַחְתָּ אִישׁ מִחְתָּתוֹ וְנִתְנַנוּ עַלְיָהֶם אַשׁ וַיִּשְׁמֹר	זָהָה וְאַהֲרֹן אִישׁ מִחְתָּתוֹ: וְקַחְתָּ אִישׁ מִחְתָּתוֹ וְנִתְנַנוּ עַלְיָהֶם אַשׁ וַיִּשְׁמֹר	
	זָהָה עַלְיָהֶם קָטָרָת וַיַּעֲמֹדוּ פָּתָח אַهֲלָמֹועֵד וּמֹשֶׁה וְאַהֲרֹן: וַיִּקְרַל עַלְיָהֶם	זָהָה עַלְיָהֶם קָטָרָת וַיַּעֲמֹדוּ פָּתָח אַהֲלָמֹועֵד וּמֹשֶׁה וְאַהֲרֹן: וַיִּקְרַל עַלְיָהֶם	
	קָרָח אֶת־כָּל־הַעֲדָה אֶל־פָּתָח אַהֲלָמֹועֵד וַיַּרְא כְּבָוד־יְהוָה	קָרָח אֶת־כָּל־הַעֲדָה אֶל־פָּתָח אַהֲלָמֹועֵד וַיַּרְא כְּבָוד־יְהוָה	
שלישי	ב אל־כָּל־הַעֲדָה:	ב אל־כָּל־הַעֲדָה:	
	כִּי יָדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן פְּדָיִלְיָה	כִּי יָדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן פְּדָיִלְיָה	
	כִּי יָדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן מִתְּבָדֵל בְּמִתְּבָדֵל הַעֲדָה הַזֹּאת וְאֶכְלָה אֶתְכֶם כְּרָגָעָ: וַיַּפְלֹלוּ עַל־פְּנֵיכֶם	כִּי יָדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן מִתְּבָדֵל בְּמִתְּבָדֵל הַעֲדָה הַזֹּאת וְאֶכְלָה אֶתְכֶם כְּרָגָעָ: וַיַּפְלֹלוּ עַל־פְּנֵיכֶם	
	וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים הָרֻוחַת לְכָל־בָּשָׂר הָאִישׁ אֶחָד יְחִטָּא וְעַל־כָּל־הַעֲדָה	וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים הָרֻוחַת לְכָל־בָּשָׂר הָאִישׁ אֶחָד יְחִטָּא וְעַל־כָּל־הַעֲדָה	

אף אטרברבא יד ברם לא לארעא עבדא חלב ודבש אעלתנא ויהבת לא אחסנת חקלין וכרכמין העיני גבריא האינו תשלח לעונרא לא נסקס טו ותקף למשה לחדר ואמר קדם כי לא תקפל ברעניא קרבנהון לא חמור דחר מנהון שחרית ולא אבאישית לת דחר מנהון טו ואמר משה ל Kunach את וככל בנשתק הוו זמיין לקדם כי את ואנונו ואהרן מתר יי וסבו גבר מחתימה ותשונן עליהון קטרות בוסמין ותקרבון קדם כי גבר מחתימה מאנן ויחשין מחתין ואהרן גבר מחתימה יה וניסיבו גבר מחתימה ויהבו עליהון אשטא ושוליו עליהון קטרת בוסמין וקמו בתרע משפטן ומנא ומשה ואהרן יט ואנאנש עליהון קrho יט כל כנסתא לתרע משפן זמנא ואתגאל יקראה דידי לאלה רותיא לכל כנסתא כ ומיל יי עם משה ועם אהרן למיטרנא כא אטרפרשו מגו כנסתא הרא זאשצוי יתחון בטעיה כב ונפלו על אפייהון ואמרו אל אלה רותיא לכל בשרא גברא דיד ייחוב ועל כל כנסתא

תרגם אונקלוס

לי ליטול אותו החמור משליהם, לא גטلتאי אלא משלי. ותרגום אונקלוס "שחרית", לשון ארמי, בק נקראת אנגיריא של מלך שחוור: (טו) וهم. ערךך: (יז) והקרכבתם ווי איש מחתתו. החמשים ומאתים איש שבקכם: (יט) ויקhalb עלייהם קrho. בדרכי לצנות. כל הלילה ההוא החלק אצל השבטים ופתח אוטם, כסבורין אוטם שעלי לבדי אני מקפיד, אני מקפיד אלא בשבל כלכם, אלו באין ונותlein כל הגדלות, לו המלכות ולஅחו הכהנה, עד שנחפטו כלם: וירא כבוד ה. בא בעמוד ענן: (כב) אל אלה הרוות. יודע מחותבות. אין מדתק במדת בשר ודם, מלך בשאר ודם ששרה עלייו מkeit מדרינה אינו יודע מי החוטא, לפיך כשהוא כויס נפרע מכלם, אבל אתה לפניך גלויות כל המחותבות וודע אתה מי החוטא: האיש אחד. הוא החוטא אתה "על כל העדה תקצוף". אמר הקדוש ברוך הוא, יפה אמרתם, אני יודע ומודיע מני חטא ומני לא חטא:

(יד) ותתן לנו. הדבר מוסף על "לא" האמור למעלה, בלא ממר לא הביאותנו ולא נתת לנו נחלת שדה וכרם, אמרת לנו "על כלכם מעתם מצרים אל ארץ גו" (שמות ב:ז), משם הוציאתנו, ולא אל ארץ זבת חלב ודבש הביאותנו, אלא גזרת עליינו להמיתנו במדבר, שאמרת לנו "במדבר הוה יפללו פגירים" (לעיל גיגיט): העני הנאנשיהם הם תנקר וגו. אפללו אתה שלוח ?נקר את עינינו אם לא נעה אלה אלך, ולא נעה: האנשימים הם. כארם התולה קללה בחברו: (טו) ויתר משה מאה. נצטער עד למאה: אל תפן אל מנהתם. לפי פשותו, הקטרת שהם מקריבין לפניך מחר אל תפן כלך. ומדרשו, אמר, יודע אני שיש להם חלק קדש בתקמידי צבור, אף חלקם לא יקבל לפניך לדzon, תפנינו האש ולא תאכלנו: לא חמור אחד מהם נשאתי. לא חמורו של אחד מהם נטלתי. אפללו כשלחכלתי ממךין למצרים והריבתני את אשתי ואת בני על החמור, והיה

טו נג, כד תקצף: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר דָּבָר פֶּה קֹרֵחַ

נֵה אֶל־הָעֵדָה לִאמֶר הַעֲלֹל מִפְּבִיב לְמִשְׁכַּן־קָרְחַ דָּתָן וְאַבִּירָם: וַיִּקְרֹם מֹשֶׁה
בְּזַה וַיֹּאמֶר אֶל־דָתָן וְאַבִּירָם וַיָּלִכּוּ אַחֲרֵיו זָקְנֵי יִשְׂרָאֵל: וַיֹּאמֶר אֶל־הָעֵדָה
לִאמֶר סֻרוּ נָא מִעַל אֲהַלְיָהִים הָאֱלֹהִים הָאֱלֹהִים וְאֶל־תַּגְעֹר
בְּכָל־אֲשֶׁר לָהֶם פָּנוּתְסָפוּ בְּכָל־חַטֹּאתָם: וַיַּעֲלֹו מִעַל מִשְׁכַּן־קָרְחַ דָתָן
וְאַבִּירָם מִפְּבִיב וְדָתָן וְאַבִּירָם יִצְאֵו נִצְבִּים פֶתַח אֲהַלְיָהִם וּנְשִׁיחָם
לְהָבִנְיָהִם וּטְפָפָם: וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה בָזָאת תַּדְעַונְוּ כִּי־יְהוָה שְׁלֹחַנִי לְעֵשָׂות אֶת
לְתַּכְלֵל־הַמְּעוֹשִׁים הָאֱלֹהִים כִּי־לֹא מַלְכִי: אִם־כְּמוֹת כָּל־הָאָדָם יִמְתֹונְנָא אֶלְהָה
לְוַפְּקֹדַת כָּל־הָאָדָם יִפְקֹד עֲלֵיכֶם לֹא יְהוָה שְׁלֹחַנִי: וְאִם־בְּרִיאָה יִבְרָא
יְהוָה וְפִצְתָּה הָאָדָמָה אֶת־פִּיהָ וּבְלֹעַת אֶתְכֶם וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר לָהֶם וַיַּרְדוּ
לֹא חַיִם שָׁאָלָה וַיַּדְעָתָם כִּי נָצַר הָאֱלֹהִים הָאֱלֹהִים אֶת־יְהוָה: וַיְהִי בְּכָל־תַּחַת
לְבָבְךָ לִדְבָּר אֶת כָּל־הַדְּבָרִים הָאֱלֹהִים וְתַּבְקַע הָאָדָמָה אֲשֶׁר תַּחַתְּיָהֶם: וְתַּפְתַּח
הָאָרֶץ אֶת־פִּיהָ וְתַּבְלַע אֶתְכֶם וְאֶת־בְּתִיָּהֶם וְאֶת כָּל־הָאָדָם אֲשֶׁר לְקָרְחָה
לֹא וְאֶת כָּל־הַרְכּוֹשׁ: וַיַּרְדוּ הֵם וְכָל־אֲשֶׁר לָהֶם חַיִם שָׁאָלָה וְתַּכְסֵס עֲלֵיכֶם
לְלֹא הָאָרֶץ וְאֶבְדּוּ מִתּוֹךְ הַקָּהָל: וְכָל־יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר סְבִיבְתֵיכֶם נִסְוּ לְקָלָם כִּי

תרגם אונקלוס

יְהִי רֹגֵזָא כֵג וּמְלִיל גַג עַם מֹשֶׁה לְמַיְמָר כֵד מְלָל עַם כְּנַשְׁתָא לְמַיְמָר אַסְטָלָקוּ לְמִשְׁבְּנָא דָקָרָח דָתָן וְאַבִּירָם כֵה וְקַם מֹשֶׁה
וְאֹל לְזַה דָתָן וְאַבִּירָם וְאֹזְלוּ בְּתַרְוּחַ סְבִי יִשְׂרָאֵל כֵו וּמְלָל עַם כְּנַשְׁתָא לְמַיְמָר זְרוּ וְרוּ כְעַזְמָעַלְיוּ מִשְׁנֵי גְּבָרִיא חִיבִּיאָה הָאָלִין וְלֹא תְּקַרְבָּוּ
בְּכָל דַי לְהֹןָן דָלָמָא תְּלִקְנוּ בְכָל חַוְבִּיהָן כֵו וְאַסְטָלָקוּ מִעַלְיוּ מִשְׁכְּנָא דָקָרָח דָתָן וְאַבִּירָם נְפָקוּ קִימַן בְּתְּרַעַ
מִשְׁכְּנִיהָן וְנְשִׁיחָן וְכִינְיהָן וְטְפְּלוּהָן כֵח וְאָמַר מֹשֶׁה בְּזַה תְּדַעַונְוּ אָרַי יְיָ שְׁלֹחַנִי לְמַעַבְדֵית תְּלִקְנוּ כֵה וְתַּחַתְּיָהֶם: וְתַּפְתַּח
דָכְלָן אַנְשָׁא יִמְתֹוּנָן אַלְין וְסָעָרָא דָכְלָן אַנְשָׁא יִסְתַּעַר עַלְיהָן לֹא יְיָ שְׁלֹחַנִי לְזַה
וַיְתַּחַתְּנָן כֵד חַיִן לְשָׁאָל וְתַּדְעַונְוּ אָרַי אַרְיוֹן גּוּבְרִיא הָאָלִין כֵד שִׁיצַי לְמַלְאָא יִתְכַּל פְּתַגְמָא הָאָלִין
וְאַתְבָּזָעַת אַרְעָא דַי תְּחַזְיָהָן לְבָבְךָ וְפִתְחָתָה אַרְעָא יִתְפּוֹמָה וְתַּבְלַעַת יִתְחַזְיָהָן וַיְתַּחַתְּנָן
לְגַזְחָתוֹ אַיְנוֹן וְכָל דַי לְהֹןָן כֵד חַיִן ?שָׁאָל וְחַפְתַּע עַלְיהָן אַרְעָא דַי בְּסַחְרַנְיָהָן עַרְקוּ לְקָלָהָן אָרַי
פִירוש ר' ש'

(כד) הַעֲלֹל וְזֶה בְּתַرְגּוּמוֹ, "אַסְטָלָקוּ" מִסְבִּיבוֹת מִשְׁבַּן קָרְחַת:
(כח) וְקַם מֹשֶׁה. כְּסֻבּוֹר שִׁיאָו לוֹ פְנִים וְלֹא עַשְׂוֵה:
(כט) יִצְאֵו נִצְבִּים. בְּקוּמָה זְקוּפָה לְתַרְפָּה וּלְגַדְפָּה, כְּמוֹ "וַיִּתְיַצֵּב
אֶרְבָּעִים יוֹם" דְגָלִית (שמואל י:ככ): וּנְשִׁיחָם וּבְנִיהָם וּטְפָפָם. בָא וּרְאָה
כִמְהָ קָשָׁה הַמְּחַלְקָת, שְׁהָרִי בֵית דִין שֶׁל מְתָה אַזְעָנִישָׁן
אֶלְאָעֶד שִׁיבְיָא שְׁתִי שְׁעָרוֹת, וּבֵית דִין שֶׁל מְעַלָּה עַד עַשְׁרִים
שָׁנָה, וְכָאן אֶבְדּוּ אָרַי יְוֹנָקִי שְׁדִים: (כח) לְעֵשָׂות אֶת כָל
הַמְּעוֹשִׁים הָאֱלֹהִים. שְׁעָשִׂיתִי עַל פִי הַדְבָר, לְתַחַת לְאָהָרֶן כְּהַנָּה

לה אָמַרְתָּ פָּנָז-תִּבְלַעֲנוּ הָאָרֶץ: וְאֵשׁ יִצְאָה מֵאַת יְהוָה וְתַאכְלֶל אֶת הַחֲמִשִּׁים קְרֻחוֹ לֹו וּמְאַתִּים אִישׁ מִקְרֵיבִי הַקְטָרָת:

לוֹ אֶל-מֹשֶׁה לְאמֹר: אָמַר אֱלֹהִים אֱלֹעָזֶר בְּנֵי־אַהֲרֹן הַכֹּהֵן וַיָּרֶם אֶת־הַמְחַתָּת לְהַמְבִין הַשְּׁרֶפֶת וְאֶת־הָאַשׁ זִרְהָה־הַלְאָה כִּי קָדְשָׂה: אֶת מְחַתּוֹת הַחֲטָאתִים הָאֱלֹהִים בְּנֶפֶשְׁתֶּם וַיַּעֲשׂוּ אֶתְם רְקָעִי פְּחִים צְפִי לְמַזְבֵּחַ כִּי־הַקְרֵיבְם לְתַפְנֵי־יְהוָה וַיַּקְדְּשׁוּ וַיַּהְיּוּ לְאֹתָהּ לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל: וַיַּקְרַב אֱלֹעָזֶר הַכֹּהֵן אֶת מְחַתּוֹת הַנְּחַשָּׁת אֲשֶׁר הַקְרֵיבְוּ הַשְּׁרֶפֶת וַיַּרְקְעִם צְפִי לְמַזְבֵּחַ זְפָרָון לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל לְמַעַן אֲשֶׁר לְאַיְקָרְבָ אִישׁ זֶר אֲשֶׁר לֹא מַזְרָע אַהֲרֹן הוּא לְהַקְטִיר קְטָרָת לְפָנֵי יְהוָה וְלְאַיְהָה כְּקָרָח וְכָעֵדוֹ כִּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה בִּיד־מֹשֶׁה לוֹ:

מֵאָז וַיָּלַגְךְ כָּל־עַדְתַּבְנֵי־יִשְׂרָאֵל מִמְחַתָּת עַל־מֹשֶׁה וּעַל־אַהֲרֹן לְאמֹר אַתֶּם פָּנָז מִבְּהַמְתָּמָם אֶת־עַם יְהוָה: וַיַּהְיֵי בְּהַקְהֵל הַעֲדָה עַל־מֹשֶׁה וּעַל־אַהֲרֹן וַיַּפְנֵנוּ מִגְּאֵל אָהָל מוֹעֵד וְהַגָּה בְּפָנָיו הַעֲנָן וַיַּרְאָה כְּבָוד יְהוָה: וַיַּבְאָה מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן מִדְּאָלְפָנִי אָהָל מוֹעֵד: וַיַּדְבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לְאמֹר: פָּה רַבִּיעִי מִהָּ, מִזְרָחָ מִתְוֹךְ הַעֲדָה הַזֹּאת וְאֶכְלָה אֶתְכָּלָה כֶּרֶגֶע וַיַּפְלֹא עַל־פָּנֵיכֶם: וְאָמַר מֹשֶׁה אֶל־אַהֲרֹן קָח אֶת־הַמְחַתָּה וְתַזְעַלְיֵה אִשׁ מַעַל הַמַּזְבֵּחַ וְשִׁים

תרגם אונקלוס

אמרו דלא מ' תבלעננא ערוא לה ואשתא נפקת מ' מאתו ותחמשין גברא מקרבי קטרת בויסמייא לו ומיליל כי עם משה למימור לו אמר לאלו עזיר בר אהרן פהנא ופרש ית מחתיתא מבין יקידיא וית אשטא ארכיה לhalb ארי אתកדרשו לה ית מחתית חיביא האlein דאתחיביו בענפשתיהון ונעבדון יתחוון טסין דידין חופהה למדבחא ארוי קרבנון קדם כי ואתקדרשו וייחיזן לאאת לבני ישראאל לט ונסיב אלעוזר בהא ית מחתיתא דנחשה דקריביו יוקידיא וורדיינון חופהה למדבחא מ דרבנא לבני ישראאל בדיל די לא יקרב גבר חלוני די לא מזרעה דאהרן הוא לאסקא קטרת בוסמין קדם כי ולא יחי כקרח וכנכשתיה כמא די מליל כי בידא דמשה ליה מא ואתרעומו כל בנשטה דרבני ישראאל מילמא דכברותיה על משה ועל אהרן למיימר אתון גרטמן דמית עמא די מ' מב והוה באחכשנותה בנשטה על משה ועל אהרן ואתפיאיא למשבן ומנא ודא חפהה עננא ואתגלו יקרא די מג וועל משה ואחרון ל夸ם משבן זמנה מד ומילל כי עם משה למיימר מה אטרעשו מגו בנשטה הדא ואשייצי יתחוון כשבעה ונפלוא על אפיקוון מו ואמר משה לאהרן סב ית מחתיתא והב עלה אשטא מעלי מדבחא ושו

פירוש רש"י

שלא יהיה בקרן: באשר דבר ה ביד משה לו. כמו עלייו', על אהרן דבר אל משה שישראל הוא ובנינו כהנים, לפיכך "לא יקרב איש זר אשר לא מזרע אהרן וגוי". וכן כל "לily" ו"להם" הסמכוכים אצל דברו, פתרו נם כמו עלי. וכדרשו, על קורת. ומהו "ביד משה" ולא כתוב 'אל משה', רמז לחולקים על הכהנה שלזוקין בצרעת כמו שלקה משה בידו, שאמור "ויזכה והגה ידו מצערת כשלג" (שםoth ב:כח), ועל כן לכה עזיהו בצרעת:

(לו) ואת האש. שבתוך המחתות, ערוה הלאה לארץ מעל המחתות: כי קדרשו. המחתות, ואסוריין בהנאה, שהרי עשווים כל' שרתו: (לח) החטאיהם הלאה בענפשותם. שגעשו פושעים בענפשותם, שנחלקו על הקדוש ברוך הוא: רקיעי. רדוין: פחמים. טסים מרידין, טיגבי"ש בלעה: צפוי למוות. מזבחה הנחות: ויהיו לאות. לזרען שיאמרו, אלו היו מאותן שנחלקו על הכהנה ונשרכפו: (LEFT) וירקום. אנטיניכרין"ט בלעה: (מ) ולא יהיה בקרן. כדי

טו

קָטָרֶת וְחוֹלֶךְ מַהְרָה אֶל־הַעֲדָה וּכְפֵר עַלְيָהֶם כִּי־יצָא הַקָּצֶף מִלְפָנֵי יְהוָה מִן הַחַל הַנֶּגֶף: וַיַּקְרֵב אַהֲרֹן כַּאֲשֶׁר | דִּבֶּר מֹשֶׁה וַיַּרְא אֶל־תוֹךְ הַקְּדֵל וְהַנֶּה מִן הַחַל הַנֶּגֶף בָּעֵם וַיַּתְּנֵן אֶת־הַקְּטָרֶת וַיַּכְפֵּר עַל־הָעָם: וַיַּעֲמֹד בֵּין־הַמִּתְים מֵת וּבֵין־הַחַיִם וַיַּעֲצֵר הַמִּגְפָּה: וַיְהִי הַמִּתְים בְּמִגְפָּה אֶרְבֻּעָה עַשֶּׂר אֶלָּפַנְסִים וְשֶׁבַע מֵאוֹת מֵלֶבֶד הַמִּתְים עַל־דִּבְרֵי־קְרֻבָּה: וַיֵּשֶׁב אַהֲרֹן אֶל־מֹשֶׁה

אֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד וְהַמִּגְפָּה נִעְצָרָה:

טז א, ב וַיַּדְבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: דִּבֶּר | אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְקַח מִאֵתֶם מִטָּה מִטָּה לְבֵית אֵב מִאֵת כָּל־נְשֵׁי־הָעָם לְבֵית אֲבָתֶם שְׁנַיִם עַשֶּׂר מִטָּה אִישׁ ג א אֶת־שְׁמוֹ תִּכְתַּב עַל־מִטָּה: וְאֶת־שְׁם אַהֲרֹן תִּכְתַּב עַל־מִטָּה לְוַיִּם כִּי מִטָּה ד אֶחָד לְרֹאשׁ בֵּית אֲבָתֶם: וְהַנְּחַתָּם בְּאֹהֶל מוֹעֵד לִפְנֵי הַעֲדָות אֲשֶׁר אָרוּד ה לְכָם שְׁמָה: וְהִיא הָאִישׁ אֲשֶׁר אָבֵחֶר־בָּו מִטָּה הוּא יִפְרַח וְהַשְׁכַּתִּי מִעַלְיוֹ ו אֶת־תְּלִנּוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הֵם מַלְיָנָם עַלְיכֶם: וַיַּדְבֵּר מֹשֶׁה אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּתְּנוּ אֲלֵיכֶם | כָּל־נְשֵׁי־הָעָם מִטָּה לְנְשֵׁיא אֶחָד מִטָּה לְנְשֵׁיא אֶחָד ז לְבֵית אֲבָתֶם שְׁנַיִם עַשֶּׂר מִטָּה וּמִטָּה אַהֲרֹן בְּתוֹךְ מִטָּה: וַיַּנְחֵה מֹשֶׁה ח ה אֶת־הַמִּטְהָה לִפְנֵי יְהוָה בְּאֹהֶל הַעֲדָה: וַיַּיְהֵי מִמְּחֹרֶת וַיָּבֹא מֹשֶׁה אֶל־אֹהֶל

תרגומים אונקלוס

קטורת بواسמיה ואוביל בפריע לכונשתא וכפער עליהן ארי נפק רגואן מון קדם יי' שרי מותנא מון ונסיב אהרן פמא דמליל משה ורחתת לגו קהלא וקה שרי מותנא בעמא וויבב ית קטורת بواسמיה וכפער על עמא מה וקס במן מותיא ובון קמייא ואטכלי מותנא מט וויהו דמיתו במותנא ארבעת עשר אלףן ושבע מאותה בר מדרימות על פלגאתה דקראה נtabב אהרן למשה להרע משכון זמאנו ומותנא אתכלוי א גבר ית שמייה תכתוב על חוטריה ג וית שמא דאדרון תכתב על חוטריה דלווי ארי חוטריה חד לוייש בית אבחתהון תרי עשר חוטרין קדם סחרותא די אומין מירמי לכון תמן ה וויהו גברא די אטרעוי בה חוטריה יגען ואגיט מן קדרמי ית תורעמת בני ישראל די אונון מטרעמעין עליוכן ז ומיליל משה עם בני ישראל וויבבו ליה כל רברבניא הון חוטריה לרבא חד לבית אבחתהון תרי עשר חוטרין וחוטריה דאהרן בגו חוטריהון ז ואגאנע משה ית חוטריה קדם יי' במשכנא דסחרותא ח וויהו ביזמא דברתורי וועל משה למשבנא

פירוש רש"

(מו) וכפער עלייהם. זו זה מסר לו מלאך המות בשלעה לרקיע, ומרגננים אחר הקטרת לומר סם המות הוא, על ידו מתו נרב שהקטרת עוצר המגפה, בראשית שבת (דף פט): (מח) ויעמד בין המתים ווי. אחזו את המלאך והעמידו על כrhoו, אמר לו משה צוני אמר לו המלאך, הנה לי לעשות שליחותי. אמר לו, משה צוני ליעבב על ידה. אמר לו, אני שליחו של מקום ואתת שליחו של משה. אמר לו, אין משה אומר כלום מלבד אלא מפני הגבורה, אם אין אתה מאמין, חרי הקדוש ברוך הוא ומשה אל פתח אוחל מועד, בא עמי ושאל. וזהו שנאמר "וַיִּשְׁבֵּט אַהֲרֹן אֶל־מֹשֶׁה" (להלן פסוק ט). דבר אחר, למה בקטרת, לפי שהיו ישראל מליזים

סדר טז (ג) כי מטה אחד. אף על פי שהחלקתיים לשתי משפחות, משפחתי כהנה לבן ולוייה לבן, מכל מקום שבט אחד הוא: (ה) והשכתי. כמו "וַיִּשְׁכַּן הַמִּים" (בראשית ו:א), "וְחַמְתָּה מִלְךָ שְׁכֶבֶת" (אstor דיד): (ו) בתוך מותותם. הבני באמצע, שלא יאמרו, מפני שהגינו בצד שכינה פרחה:

העדרות והגנה פֶרְחָ מִטְהָ-אַתְּרֹן לְבֵית לֹויִ וַיֵּצֵא פֶרְחָ וַיִּצְחַץ צַיִץ וַיָּגַם
קְרֻחַ ט שְׁקָדִים: וַיֵּצֵא מֹשֶׁה אֶת-כֶּל-הַמִּזְבֵּחַ מִלְּפָנֵי יְהוָה אֶל-כֶּל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וַיַּרְאֵוּ וַיִּקְחֻ אִישׁ מִטְהָה:
וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה הַשֵּׁב אֶת-מִטְהָ אֶחָרֶن לִפְנֵי הַעֲדָות לְמִשְׁמָרָת צ שְׁשִׁי ד
אֶל-אֶתְוֹת לְבָנֵי-מֹרִי וַתִּכְלַל תְּלוֹנוֹתָם מִעַלְיוֹ וְלֹא יִמְתֹהוּ וַיַּעֲשֵׂה מֹשֶׁה כַּאֲשֶׁר
צֹהֵב יְהוָה אָתָּה בְּנֵי עַשְׂה:
וְיֹאמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל-מֹשֶׁה לִאמְרָה הַנּוֹ גְּרוּנָנוּ אֶבְדָּנוּ כְּלָנוּ צ א
ג אֶבְדָּנוּ: כָּל הַקָּרְבָּן | הַקָּרְבָּן אֶל-מִשְׁבֵּן יְהוָה יִמּוֹת הַאֵם תִּמְנוּ
ד לְגָרוּן: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-אֶחָרֶן אַתָּה וּבְנֵיךְ צ
וּבֵית-אָבִיךְ אַתָּה תְּשַׂאו אֶת-עַזְזָן הַמִּקְדָּשׁ וְאַתָּה וּבְנֵיךְ אַתָּה תְּשַׂאו
טו אֶת-עַזְזָן כְּהַנְּתָכֶם: וְגַם אֶת-אָחִיךְ מִטְהָ לֹוי שְׁבָט אָבִיךְ הַקָּרְבָּן אַתָּה
טו וַיַּלְוֹן עַלְיוֹ וַיִּשְׁרַתּוּ וְאַתָּה וּבְנֵיךְ אַתָּה לִפְנֵי אֶחָל הַעֲדָה: וַיִּשְׁמַרְתָּ
טז מִשְׁמָרָתָךְ וּמִשְׁמָרָת כָּל-הַאָהָל אֶךְ אֶל-כָּלִי הַקָּדָשׁ וְאֶל-הַמִּזְבֵּחַ לְאָ
ז יַקְרְבָּו וְלֹא-יִמְתֹהוּ גַּם-הַמִּזְבֵּחַ גַּם-אַתָּה: וַנְלֹוּן עַלְיוֹ וַיִּשְׁמַרְתָּ אֶת-מִשְׁמָרָת

תרגומים אונקלוס

דסהדורותא וְהֵא נָעַז חַוְטָרָא דָאַחָרֶן לְבִתְיָה לְיֵי וְאַפְקָד לְלִבְנֵין וְאַגְּזֵין בְּנֵי וְכִפְתִּיחָה שִׁיגְדִּין ט וְאַפְקִיד שִׁיגְדִּין ט כֵּל חַוְטָרָא מִן קְדָם יְיָ לָוט כֵּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וְאַשְׁתָּמוֹרָדוּ וְסִיכּוּ גָּבָר חַוְטָרָה וְאַמְרָר יְיָ לְמִשְׁה אֲתִיכְ בֵּית חַוְטָרָא דָאַחָרֶן לְקָרְבָּן לְמִטְרָה לְאַתָּה לְעַמָּא סְרָבָא וַיְסַפֵּן תּוֹרָעָמָתָהוֹן מִן קְדָם וְלֹא
יִמּוֹתוּן יָא וְעַבְדָד מִשְׁה כְּמָא דִי פָקִיד יְיָ יִתְהַיָּה בְּנֵי עַבְדָד יְבָרֵךְ וְאַמְרָר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמִימָר הָא מְנָנָא קְטַלְתָ מְרָבָא הָא מְנָנָא בְּלֹא עֲרֵא וְהָא מְנָנָא דְמִימָוָה
בְּמוֹתָנָא יְגַכְּרָב מִקְרָב לְמִשְׁבָּא דִי מְאִיתָה דָאַחָרֶן אַתָּה וּבְנֵיךְ וּבֵית אָבִיךְ סִפְרֵן לְמִקְתָּה דִי וְאַמְרָר יְיָ יִתְהַנֵּן אַתָּה וּבְנֵיךְ עַמְקָד תְּסַלְחוֹן עַל חַוְיִי מִקְשָׁא וְאַתָּה וּבְנֵיךְ
עַמְקָד תְּסַלְחוֹן עַל חַוְיִי כְּהַוְתָכָוֹן ט וְאַתָּה אַתָּה אָבִיךְ שְׁבָטָא דָלוּי שְׁבָטָא דָאַחָרֶן עַלְיוֹ וַיִּשְׁמַוּעַ וְאַתָּה וּבְנֵיךְ עַמְקָד קְדָם מִשְׁבָּא דָסְהָדָה
טז וַיִּטְרוֹן מִטְרָף וּמִטְרָת כָּל מִשְׁבָּא בְּרָם לְמִנְיָן קוֹדֶשׁ וְלֹא יִמּוֹתוּן אָף אַיִלּוֹן אָף אַיִלּוֹן יְיָ וַיִּתְסַפְּנוּן עַלְיוֹ וַיִּטְרוֹן יְתִמְרָת

פירוש רשות

זהירין בְּכָךְ, בְּלֹנוּ רְשָׁאֵין לְהַבְנֵס לְחַצֵּר אֶחָל מוֹעֵד,
וְגַם שְׁקָדִים. כְּשַׁחַר הַפְּרִי הַכָּרְבָּן שְׁחַן שְׁקָדִים, לשׁוֹן "וַיִּגְדֵּל
הַלְּלָד וַיִּגְמַל" (בראשית י:ה), וְלֹשׁוֹן זה מַצּוֵּי בְּפְרִי הַאֲלָן,
כִּמוֹ "וַיִּבְסַר גָּמֵל יְהִי נִצָּה" (ישעיה ז:כט). ולמה שְׁקָדִים, הוּא הַפְּרִי
הַמְּמֹהֵר לְהַפְּרִית מִפְּלַח הַפְּרוֹת, אף הַמְּעוּרָר עַל הַכְּהָנָה פְּרָעָנוֹתָו
מִמְּהֹרָת לְבָא, כִּמוֹ שְׁמַצִּינוּ בְּעַזְזָה "וְהַצְרָעָת זְרָחָה בְּמִצְחָוֹ"
דְּבָרַי הַיִּמִּים כָּאַחֲרֵי. תְּרַגּוּמוֹ "וְכִפְתִּיחָה שְׁגָדִין", כִּמֵּין אֲשֶׁר כָּל שְׁקָדִים
יִחְדַּד כְּפֹתִים זה על זה: (י) לְמִשְׁמָרָת לְאֹתוֹת. לְזִבְרֹן שְׁבָחָרְתִּי
בְּאַחָרֶן לְבָהָן, וְלֹא יַלְוֹנוּ עוֹד עַל הַכְּהָנָה: וַתִּכְלַל תְּלוֹנוֹתָם. בָּמוֹ
וַתִּכְלַל תְּלוֹנוֹתָם, לשׁוֹן זה שם מִפְּעָל חִידָּה לשׁוֹן נִקְבָּה כִּמוֹ
"תְּלוֹנוֹתָם", מִרוּמוֹי"ז בְּלֹעֵן. [וַיְשַׁחַק בֵּין "תְּלוֹנוֹתָם" לִתְלוֹנוֹתָם],
תְּלוֹנוֹתָם תְּלוֹנוֹתָם אֶחָת. תְּלוֹנוֹתָם שֶׁדָּבֵר בְּלֹשֶׁן יְחִידָּה, וְאֶפְלָלוּ גַּם
תְּלוֹנוֹת הַרְבָּה: (יג) כָּל הַקָּרְבָּן הַקָּרְבָּן וְיוֹ. אֵין אָנוּ יִכְלִין לְהִזְהָרָת

טז

י' אֹהֶל מוּעֵד לְכָל עֲבֹתַת הַאֹהֶל וַיַּזֶּר לְאִזְרָב אֱלֹיכֶם: וְשִׁמְרָתָם אֶת
מִשְׁמָרַת הַקֹּדֶשׁ וְאֶת מִשְׁמָרַת הַמִּזְבֵּחַ וְלֹא־יְהִי עוֹד קָצֶף עַל־בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל: וְאַנְּגֵה לְקֹחַתִּי אֶת־אֲחֵיכֶם הַלוּיִם מִתּוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְכֶם
כִּמְתֻנָּה נְתֻנִים לְיהֹהֶן לְעַבֶּד אֶת־עֲבֹתַת אֹהֶל מוּעֵד: וְאַתָּה וּבְנֵיךְ אֶתְתָּךְ
תִּשְׁמְרוּ אֶת־כְּהַנְתָּלָם לְכָל־דָּבָר הַמִּזְבֵּחַ וְלִמְבֵית לְפָרָכַת וּעֲבֹדָתָם עֲבֹתַת
מִתְנָה אֶתְנָה אֶת־כְּהַנְתָּלָם וּבְנֵר הַקֹּדֶשׁ יוּמָת:

לֹא וַיֹּאמֶר יְהֹהֶן אֶל־אַהֲרֹן וְאַנְּגֵה נְתַתִּי לְךָ אֶת־מִשְׁמָרַת תְּרוּמָתִי צוֹן ה
לְבָנָה לְכָל־קֹדֶשׁ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל לְךָ נְתֻנִים לְמִשְׁחָה וּלְבְנֵיךְ לְחַק־עוֹלָם: זֶה יְהִיא
לְךָ מִקְדֵּשׁ הַקֹּדֶשׁ מִן־הָאָשָׁר כָּל־קָרְבָּנָם לְכָל־מִנְחָתָם וּלְכָל־חַטָּאתָם
בְּגַם וּלְכָל־אַשְׁמָמָם אֲשֶׁר יִשְׁיבּוּ לֵי קָדְשָׁ קָדְשִׁים לְכָה הוּא וּלְבְנֵיךְ: בְּקֹדֶשׁ
כֵּד הַקֹּדֶשׁ תִּאֲכַלְנוּ כָּל־זֶכֶר יִאֲכַל אֶתְתָּו קָדְשָׁ יְהִי־לְךָ תְּרוּמָת
מִתְנָה לְכָל־תְּנוּפָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְכָה נְתֻנִים וּלְבְנֵיךְ וּלְבְנֵתֵיךְ אֶתְתָּךְ
כֵּה לְחַק־עוֹלָם כָּל־טָהוֹר בְּבִיתְךָ יִאֲכַל אֶתְתָּו: כָּל חַלֵּב יִצְחָר וּכָל־חַלֵּב
כֵּה תִּרְוֹשׁ וְדָגָן רְאַשֵּׁתֶם אֲשֶׁר־יִתְנַהֵּן לְיהֹהֶן לְכָה נְתֻנִים: בְּכָורִי כָּל־אֲשֶׁר

תרגומים אונקלוס

משכן זמאנא לכל פולחן משכנא וחלילוני לא יקרב לותכון יה ותרונו ית מטרת קודשא וית מטרת מדרבחה ולא יהי עוד רוגזו על בני ישראל יש זמאנא הא קרבית ית אחיכון לאני מגו בני ישראל לכון מתנא יהייבן קדם כי למלה יה ית פולחן משכן זמאנא כי ואת ובך ערך תטרוnit ית בהונחכון כל פתגס מדרבחה ולמניו לפרטכתא ותפלחון פולחן מתחנא אהוב בית בהונחכון זחלילוני דירקב Taktilil ca ומילל כי עם אהון ואנא הא יהביבת לך ית מטרת אפרשותך לכל קודשא דבני ישראל לך ית בתינון לרבו ולבעך לקים עולם בכ דין כי לך מקודש קודשא מומרמן אשטא כל קורבנהון לכל מתחחון ולכל חטוחון דיבין קדמי קודש קודשין דילך היא ולבעך בגלקוש קודשין תיכלוניה כל דכונא יכול יתיה קודשא כי לך כד ודין לך אפרשות מתחחון לכל ארמות בני ישראל לך יתבתינון ולבעך זבלנטיך ערך לקים עולם כל דרכי בבייך יכול יתיה מה וכל טוב משח וכל טוב חמץ ומאל נזיר: כל יתבתינון כו זבלנטיך כל די

פירוש רשי

(יז) וַיַּזֶּר לְאִזְרָב אֱלֹיכֶם. אַתֶּם אֲנִי מֹזְהִיר עַל כֵּךְ: (יח) וְאַנְּגֵה
כֵּד מִתְנָה כְּהַנָּה בְּבָרִית מֶלֶךְ עַלְמָם, וְלֹכֶד נִסְמָכָה פָּרָשָׁה זו
לְכָאן: מִשְׁמָרַת תְּרוּמָתִי. שָׁאַתָּה צָרִיךְ לְשִׁמְרָן בְּטַהֲרָה: לְמִשְׁחָה.
לְגַדְלָה: (כב) מִן הָאָשָׁר. לְאַחֲרַ הַקְּרָתָת הָאֲשִׁים: כָּל קָרְבָּנָם. כָּגֹן
זְבַחִי שְׁלֵמִי צָבָרָה: מִנְחָתָם חַטָּאתָם וְאַשְׁמָם. כְּמִשְׁמָעָן: אֲשֶׁר יִשְׁיבּוּ
לֵי. זֶה גָּזַל הָגָר: (cg) בְּקֹדֶשׁ הַקֹּדֶשׁ תִּאֲכַלְנוּ וְגוּ. לְמַד עַל קָדְשִׁי
קָדְשִׁים שְׁאַלְנָא אֲכַלְנוּ אֶלְאָ בעזורה וְלִיכְרֵי בְּהַנָּה: (cdr) תְּרוּמָת
מִתְנָה. הַמִּוּרָם מִן הַתּוֹדָה וּמִמְשָׁלִים וּמִאֵל נִזְרָר: לְכָל תְּנוּפָת.
שְׁהָרִי אֶל טָעוֹנִין תְּנוּפָת: כָּל טָהוֹר. וְלֹא טָמָאים. "כָּל טָהוֹר"
לְרַבּוֹת אֲשֶׁתוֹ: (כה) רְאַשֵּׁתֶם. הִיא תְּרוּמָה גְּדוּלָה:

סידר	פסוק	במדבר	סדרה		
טז	כו בָּאֶרֶץ אֲשֶׁר־יָבִיאוּ לְיִהְוֹה לֹא יְהִי כָּל־טֹהוֹר בְּבַיִתְךָ יַאכְלֶנְיוּ: כָּל־תְּרַם לְהַבִּשְׂרָאֵל לֹא יְהִי: כָּל־פֶּטֶר רָחֶם לְכָל־בָּשָׂר אֲשֶׁר־יָקַרְבּוּ לְיִהְוֹה בְּאָדָם וּבְבָהָמָה יְהִי־לֹא אָךְ אָךְ פָּלָה תִּפְדָּה אֶת בְּכָור הָאָדָם וְאֶת כֶּתֶב בְּכָור־הַבָּהָמָה הַטְּמֵאָה תִּפְדָּה: וּפְדוּיוֹ מִבְּנֵי־חֶדֶשׁ תִּפְדָּה בְּעֶרֶכֶת כְּסֶף לְחַמְשָׁת שָׁקְלִים בְּשֶׁקֵּל הַקָּדֵשׁ עָשָׂרִים גִּרְאָה הוּא: אָךְ בְּכָור־שָׂור אָוֹד־בְּכָור בְּשָׁב אָוֹד־בְּכָור עַזׂ לֹא תִּפְקַד קָדְשָׁם אֶת־דְּמָם תִּזְרַק עַל־הַמִּזְבֵּחַ לֹא וְאֶת־חַלְבָם תִּקְטַּר אֲשֶׁר לְרִיחַ נִיחַח לְיִהְוֹה: וּבְשָׁרָם יְהִי־לֹא כְּחַזָּה לְבָהָמָה וְכָנְפָה וּבְשָׂוֹק הַיָּמִין לֹא יְהִי: כָּל־תְּרוּמַת הַקָּדְשִׁים אֲשֶׁר יָרִימוּ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל לְיִהְוֹה נִתְתִּי לְךָ וּלְבָנֶיךָ וּלְבָנָתֶיךָ אֶתְכָּעָלָם בְּרִיתָ לֹא מֶלֶח עַזְלָם הוּא לִפְנֵי יְהֹוָה לֹא וּלְזָרְעָךְ אֶתְכָּה: וַיֹּאמֶר יְהֹוָה אֱלֹהֵי־אַהֲרֹן בָּאֶרֶץ לֹא תִּנְחַל וְתַחַק לְאִיהִיה לֹא בְתוֹךְ אֲגִינְחַק וּנְחַלְתָּךְ בְּתוֹךְ לוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: כְּנֶה נִתְתִּי הַגָּהָה כָּל־מְעַשֵּׂר צָדֶה שְׁבִיעִי וְ בְּיִשְׂרָאֵל לְנִנְחָה חַלֵּף עַבְדָתְם אֲשֶׁר־הָם עֲבָדִים אֶת־עֲבָדָת אֹהֶל מוֹעֵד: לֹה, לֹה וְלֹא־יָקְרַבְנוּ עוֹד בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל־אֹהֶל מוֹעֵד לְשֵׁאת חַטָּאת לְמוֹתָה: וְעַבְדָּה הַלְּוִי הָוּא אֶת־עֲבָדָת אֹהֶל מוֹעֵד וְהָם יִשְׂאוּ עָוֹנָם חַקָּת עַזְלָם לְדָרְתֵיכֶם לוּ וּבְתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא יִנְחַלוּ נִחְלָה: כִּי אֶת־מְעַשֵּׂר בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר	קרח	כו בָּאֶרֶץ אֲשֶׁר־יָבִיאוּ לְיִהְוֹה לֹא יְהִי כָּל־טֹהוֹר בְּבַיִתְךָ יַאכְלֶנְיוּ: כָּל־תְּרַם לְהַבִּשְׂרָאֵל לֹא יְהִי: כָּל־פֶּטֶר רָחֶם לְכָל־בָּשָׂר אֲשֶׁר־יָקַרְבּוּ לְיִהְוֹה בְּאָדָם וּבְבָהָמָה יְהִי־לֹא אָךְ אָךְ פָּלָה תִּפְדָּה אֶת בְּכָור הָאָדָם וְאֶת כֶּתֶב בְּכָור־הַבָּהָמָה הַטְּמֵאָה תִּפְדָּה: וּפְדוּיוֹ מִבְּנֵי־חֶדֶשׁ תִּפְדָּה בְּעֶרֶכֶת כְּסֶף לְחַמְשָׁת שָׁקְלִים בְּשֶׁקֵּל הַקָּדֵשׁ עָשָׂרִים גִּרְאָה הוּא: אָךְ בְּכָור־שָׂור אָוֹד־בְּכָור בְּשָׁב אָוֹד־בְּכָור עַזׂ לֹא תִּפְקַד קָדְשָׁם אֶת־דְּמָם תִּזְרַק עַל־הַמִּזְבֵּחַ לֹא וְאֶת־חַלְבָם תִּקְטַּר אֲשֶׁר לְרִיחַ נִיחַח לְיִהְוֹה: וּבְשָׁרָם יְהִי־לֹא כְּחַזָּה לְבָהָמָה וְכָנְפָה וּבְשָׂוֹק הַיָּמִין לֹא יְהִי: כָּל־תְּרוּמַת הַקָּדְשִׁים אֲשֶׁר יָרִימוּ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל לְיִהְוֹה נִתְתִּי לְךָ וּלְבָנֶיךָ וּלְבָנָתֶיךָ אֶתְכָּעָלָם בְּרִיתָ לֹא מֶלֶח עַזְלָם הוּא לִפְנֵי יְהֹוָה לֹא וּלְזָרְעָךְ אֶתְכָּה: וַיֹּאמֶר יְהֹוָה אֱלֹהֵי־אַהֲרֹן בָּאֶרֶץ לֹא תִּנְחַל וְתַחַק לְאִיהִיה לֹא בְתוֹךְ אֲגִינְחַק וּנְחַלְתָּךְ בְּתוֹךְ לוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: כְּנֶה נִתְתִּי הַגָּהָה כָּל־מְעַשֵּׂר צָדֶה שְׁבִיעִי וְ בְּיִשְׂרָאֵל לְנִנְחָה חַלֵּף עַבְדָתְם אֲשֶׁר־הָם עֲבָדִים אֶת־עֲבָדָת אֹהֶל מוֹעֵד: לֹה, לֹה וְלֹא־יָקְרַבְנוּ עוֹד בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל־אֹהֶל מוֹעֵד לְשֵׁאת חַטָּאת לְמוֹתָה: וְעַבְדָּה הַלְּוִי הָוּא אֶת־עֲבָדָת אֹהֶל מוֹעֵד וְהָם יִשְׂאוּ עָוֹנָם חַקָּת עַזְלָם לְדָרְתֵיכֶם לוּ וּבְתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא יִנְחַלוּ נִחְלָה: כִּי אֶת־מְעַשֵּׂר בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר	במדבר	פרקה
		תרגם אונקלוס			
		בארעהון די יתונן קדרם זי דילך ימי כל דרכי בביתק ייכלניהם זי כל חרם באישראלי דילך ימי כה כל פתח ולדא לכל בשרא די יקרובון קדרם זי בגשא ובכעריא ימי לך ברום מפרק תפוק נית בוכרא דאלשא זית בוכרא דאלשא ומשבא תפוק ניט ופונקניה מבריר ירחא תפוק בפורהסניה בסני חמישא סלעין בסלעינו קודשא עשרין מעין הו אל ברום בוכרא דתורה או בוכרא או בוכרא דעוז לא תפוק קודשא איננו זית דמהון תזרוע קודשא זית תפבחון פסיק קורבן לאתקבלא ברעוזא קדרם זי לא ובסחרון ימי לך כחדי דארמייתא וכשכא ימיינא דילך ימי לב כל אפרשות קודשא זיא די פרושון בנוי ישראלי קדרם זי ירכבת לך ולבעניך ולבעניך עמק לנים עולם קדים מלח עמל לג ולבעניך עמק לג ואמר זי לא אחרן בארעהון לא תחסין וחולק לא ימי לך ביגיהון מתן די ירכבת לך אונון חולק ואחסנתק בגו בנוי ישראלי לך ולבעניך זלי הא ירכבת כל מעשוו באישראל לאחנסנא חלף פולחנהון די אינון פולחן זית פולחן זמן אלה יקרובון עוד בנוי ישראלי לא משפנן זמנה לא קלבלא חובה לממת לו ויפלחו זראי אינון זית פולחן משפנן זמנה ואינון יקפלון חובייהון קדים עולם לדרכיכון ובגו בנוי ישראלי לא נחנסנו אחסנא זי ארי זית מעשוו דרכני ישראלי די			
		פירוש רש"י			
		(לא) בחזה התנופה וכשוק הימין. של שלמים שענכים כללה בתחה וככללה בטוף ופרט במאצע: ברית מלחת לכנהים לנשיהם ולכנייהם ולעבדיהם לשני ימים וליליה אחד, עולם. ברית ברית עם אהרן בדרבר הבריא ומתקים וمبرיא את אחרים: ברית מלחת, אף הבכור נאכל לשני ימים וליליה אחד: לך יהוה. בא רביעי עקיבא ולמד, והויסיף לך הקטוב יהוה אמרת, שלא תאמר, שאינו מסריה לעולם: (לו) וחלק לא יהוה לך בחתה ושוק של תורת שאינו נאכל אלא ליום וליליה: בתוכם. אף בבזה: (לו) והם הלוים, ישאו עונם של ישראל (לב) כל תרומת הקדושים. מחתבה של פרשה זו, שעលיהם להזיהר הרים מגשתח אליהם: (לו) אשר			

טז

ירימו ליהוה תרומה נתתי ללוים לנחלה עליכן אמרת אליהם בתוכך
ברוח קrho בנו ישראל לא ינחלו נחלה:

א. ב' וידבר יהוה אל-משה לאמר: ואל-הלוים תדבר ואמרת אליהם כי-תחקו זה ז

מאת בני-ישראל את-המעשר אשר נתתי לכם מאות בנהליךם ג והרמותם ממנה תרומה יהוה מעשר מז-המעשר: ונחשב לכם תרומתכם ר כדגון מז-הגרן ובמלאה מז-היקב: כן תרימו גם-אתם תרומה יהוה מכל מעשרותיכם אשר תחקו מאית בני ישראל ונתחם ממנה את-תרומה יהוה לה יהוה לאחרן הכהן: מכל מתנותיכם תרימו את כל-תרומה יהוה ומכל-חולבו אמת-מקדשו ממנה: ואמרת אליהם בהריםיכם את-חולבו ממנה ונחשב ללוים כתוביאת גרן וכתוביאת יקב: ואכלתם אותו בכל-מקומות ח אתם וביתיכם כי-שכר הוא לכם חלף עבדתכם באهل מועד: ולא-תשאו עליור חטא בהריםיכם את-חולבו ממנה ואת-קדשי בני-ישראל לא

תחלו ולא תמותו:

תרגומים מקבילים

יפרשות קדום יי אפרשותא יהביה לזרוי לאחנסנא על בן אמרת להונ בגו בני ישראל לא יחסנו אחסנא א ומיליל יי עם משה למירב וללא תרומה מהריה לזרון ארי תסבון מן בני יהביה לכון מהריה באחנטרכון ותפרשות מניה אפרשותא קדום יי מעשרא מז מעשרא ג ותתחשב לכון אפרשותא כעבורה מן אדרא וכמלאה מז מעשרא ארכון אפרשותא קדום יי מכל מעשרא תרומה מן בני ישראל ותתנון מניה ית אפרשותא קדום יי לאחרן כהנא המכלה שופריה ית מקדשיה מניה ותימור להונ באפרשותא כעבילה אדרא וכעלת מעטרתא ז ותיכלון יתיה בכל אמרתון אנש בפיקון ארי אגרא הוא לכון חלוף פלהנכו במשכן זמנה ח ולא תקבלון עלייה חותא באפרשותא מניה ית שופריה דבנוי ישראל לא תחלון ולא תמותו

פירוש רשי'

תרימו את כל תרומהה. בתרומהה גוזלה הכתוב מדבר, שאם קדמים לוי את הכהן בכרי וקבל מעשרותיו קדום שיטול כהן תרומה גודלה מן הכרה, ציריך להפריש הלווי מז המעשר תחלה אחד מחמשים לתרומה גודלה, ויזוזו ופריש תרומה מעשר: (ו) בהרמכם את חלבו ממנה. לאחר שתרימו תרומה מעשר ממנה, ונחשב המותר ללוים חלין גמורין, כתובאות גורן לישראל. שלא אמר, הוail קראו הכתוב תרומה, שנאמר כי את מעשר בני ישראל אשר ירימו לה תרומה (לעיל ט:ל), יכול יהא כלו אסור, תלמודו לומר "ונחשב ללוים כתובאות הוא, וכן "יקבי המלך" (ביבאות וכירה, תרי עשר כלו) הוא ים אוקינוס, חפיריה שחפר מלכו של עולם: (ד) בכל מוקם גם אתם. כמו שישRAL מרים מגרנים ומיקביהם "תרימו גם אתם" מעשר שלכם, כי הוא נחלתיכם: (ה) מכל מתנותיכם

ירימו לה תרומה. הכתוב קראו "תרומה" עד שיפוריש ממנה תרומה מעשר: סדר יי (ג) ונחשב לכם תרומתכם כדגון מז הגרן. תרומה מעשר שלכם אסורה לזרים ולטמאים, וחיבין עליה מיתה וחמש, כתרומה גודלה שנתקראת ריאשית דגון מן הגרן: וכמלאה מז היקב. בתרומה תירוש ויצחר הנפלת מן היקבים: מלאה. לשון בשול תבואה שנטמלה: יקב. הוא הבור שלפני הגת שהין יורד לתוכו, וכל לשון יקב חפירת קרקע (ביבאות וכירה, תרי עשר כלו) הוא ים אוקינוס, חפיריה שחפר מלכו של עולם: (ד) בון תרימו גם אתם. כמו שישRAL מרים מגרנים ומיקביהם "תרימו גם אתם" מעשר שלכם, כי הוא נחלתיכם: (ה) מכל מתנותיכם